

ПЕРЕМОЖНА ПУТЬ ВІЧНО ЮНОЇ КОМЕДІЇ

„Багато галасу даремно“ В. Шекспіра в театрі минулого, в театрах СРСР і в Київському державному театрі ім. Франка

Дуже часто в своїх працях Маркс і Енгельс наводять приклади з творів Шекспіра, дуже часто ці найвидатніші творці наукового соціалізму використовують шекспірівські образи і неодноразово радять учитись у Шекспіра надзвичайно яскравому реалістичному зображенню дійсності.

Оцінюючи високу художню силу шекспірівських творів, Енгельс у листі до Маркса від 10/ХІІ 1873 р. пише: „В одному тільки першому акті „Merry wives“ більше життя і руху, ніж в усій німецькій літературі; один тільки Лаунс з своєю собакою Крабом більше вартий, ніж усі німецькі комедії разом узяті“.

Ця висока атестація цілком стосується і комедії Шекспіра „Багато галасу даремно“.

Період, коли Шекспір створював цю комедію, блискуче використовуючи поведістичну традицію італійського Відродження, є часом повного розквіту творчих сил геніального письменника. Тому комедія „Багато галасу даремно“ вражає своєю надзвичайною яскравістю і повнокровністю образів, невимушеною простотою і неперевершеною дотепністю. Це мусив бути щасливий час у Шекспіровім житті, час, коли його геній широко розпустив крила, а його світогляд був ще ясний, погідний, коли навіть горе відскакувало, мов м'яч, від еластичної поверхні його душі, не ранивши її глибоко. Це видно на нашій комедії дуже добре¹, — так характеризує цей період у творчості Шекспіра Ів. Франко.

Центральними дійовими особами комедії є Беатріче і Бенедікт. „Беатріче — знатна дама епохи Відродження в дівочому віці, сповнена життєвих сил, зухвала і смілива в своєму задьористому дівочстві, завжди готова дражити і насміхатись, різка, вільна на язик до вищої міри непристойних випадів, бо, як усі тодішні знатні дами, здобула виховання, яке допускає вільність мови“².

Беатріче є одним з найбільш закінчених жіночих типів Шекспіра. В Беатріче надзвичайно вдало поєднуються веселощі, що доходять до меж зарозумілості з надзвичайно чистим серцем.

Чоловічим двійником її є Бенедікт. Беатріче і Бенедікт — натурні активні, сильні і діяльні. „Тільки незломана життєва сила, — каже Ів. Франко, — дозріла певність себе, і віра в життя

і його радощі могла спродити ті блискучі, веселі, а при тім наскрізь чесні і щирі натури“.

Контрастом Беатріче є скромна у своїй дівочій сором'язливості Геро. Її чоловічим двійником виступає флорентійський граф Клавдіо.

Крім цих двох протилежних пар, Шекспір вводить у комедію кілька надзвичайно цікавих образів, що належать до краєвих його типів. Це констебль Кизил, старшина Ломака і їх підлеглі. Кизил — цей „блюститель закону“ — наївний, як дитина, і пихатий, як індійський півень, боягузливий, чесний і добродушно-дурний.

Уся комедія вражає м'якістю і надзвичайно швидким темпом, що особливо чітко відбивається в швидких словесних поєдинках Беатріче і Бенедікта, двох духовно повноцінних людських індивідуумів, які стверджують право особистості і з'єднуються, як рівний з рівним.

Песа ця, яка відзначається особливою красою, витонченістю, яскравістю, з якої так і линує веселощі і радість, не дарма зайняла надзвичайно почесне місце в репертуарі світових театрів.

Ще за часів самого Шекспіра ця комедія користувалась особливим успіхом завдяки своїй надзвичайній дотепності і найтоншій грі слів, які викликали особливе задоволення у глядачів. Леонардо Дікс, сучасник Шекспіра, розповідає, що Беатріче і Бенедікт були „улюбленими публіки, яка в одну хвилину наповнювала партер, галереї і ложі“.

Давид Гаррік, — цей найвидатніший актор ХVІІІ століття і кращий для свого часу тлумач Шекспіра, зробив роль Бенедікта кращою в своєму комедійному репертуарі.

Наприкінці ХІХ століття „Багато галасу даремно“ ставить на англійській сцені Генрі Ірвінг. Роль Бенедікта виконує він сам, а роль Беатріче — відома актриса Еллен Террі. Бенедікт у виконанні Ірвінга був витончено-красивий, спритний і в той же час мужній. Тонка дотепність не закривала його глибокого аналітичного розуму. Кращий момент у його грі — це переродження в сцені у церкві. Еллен Террі надзвичайно успішно передавала „тон жартівливої серйозності“ Беатріче. Вона вражала своїм умінням на дуже високому емоційному рівні передати найтонші переходи в настрої від радості, що летить через край, до глибокого смутку.

¹ Брандес. В. Шекспір.

„Багато галасу даремно“ В. Шекспіра в Київському театрі ім. Франка. Зліва направо: нар. арт. УРСР О. М. Ватуля в ролі Дон Педро, нар. арт. УРСР Н. М. Ужвій в ролі Беатріче і нар. арт. УРСР Ю. В. Шумський в ролі Бенедікта.

Фото П. Шафрановського.

У бенефіс Г. Н. Федотової в Малому театрі в 1865 р. ставиться вперше в Росії ця блискуча комедія. Роль Беатріче виконувала бенефіціантка, Бенедикта грав Самарін. Спектакль пройшов блискуче завдяки Самаріну, який, як повідомляє А. Н. Баженов, „з такою майстерністю і розумом зіграв прекрасну роль Бенедикта“. Він з винятковою майстерністю передавав внутрішню боротьбу своїх усталених, як йому здавалось, твердих поглядів, з новими почуттями, що несподівано підкорили його. „Веселий, безтурботний і балакучий спочатку..., він змінився потім і вже з третьої дії став похмурим і замисленим, відчуваючи, однак, усю незручність свого становища, особливо перед тими, з яких раніше глузував; сама хода його стала не та... Нарешті, з надзвичайною спритністю він зробив останній наступ на впертість Беатріче в п'ятій дії і тим вдало завершив весь важкий маневр ролі“. Федотової роль Беатріче в перший раз не вдалась. Але палко полюбивши свою Беатріче, Федотова в результаті впертої і наполегливої роботи зробила її одним з кращих своїх образів.

На сцені Малого театру ця комедія ставилась неодноразово, але виняткового блиску вона досягла в 1888 році, коли роль Бенедикта виконував А. Ленський, а роль Беатріче — Яблочкіна (Дон Педро — Рибаків, Клавдіо — Южін, Конрад — Правдін, Дон Жуан — Арбенін). Усі відзиви про цей спектакль зводяться до схвалення перед виконанням ролі Бенедикта: „Ось Бенедикт виходить зза своєї засідки, зза куша, за яким він тількищо підслухав навмисне заведену для нього розмову про те, як кохає його Беатріче. Настає тривала пауза. Яким торжеством мімічного мистецтва є ця така пам'ятна москвичам пауза! Бенедикт довго стоїть, дивиться прямо на глядачів із здивовано-скам'янілим обличчям. Раптом десь у куточках губ, під вусом, ледь-ледь затремтіла якась жилка. Тепер дивиться уважно: очі Бенедикта все ще зосереджено-скам'янілі, але спід вус з невольною поступовістю починає виповзати тріумфуюча посмішка: артист не каже ні слова, але ви відчуваєте всією вашою істотою, що у Бенедикта із дна душі піднімається гаряча хвиля радості, яку ніщо не може спинити. Наче за інерцією слідом за губами починають сміятись мускули щік, усмішка безупинно розливається по тремтячому обличчю, і раптом це несвідоме радісне почуття пронизується думкою і, як заключний акорд мімічної гами, — яскравою гамою спалахують очі, що були скам'янілі, що застигли у здивуванні. Тепер уже вся постать Бенедикта — один суцільний порив буйного щастя, і зад глядачів вибухає оплесками“. Образи Бенедикта і Беатріче приваблювали і кращих артистів петербургських театрів. М. Г. Савіна, яка грала на сцені Александрінського театру, для свого бенефісу 1880 р. вибирає „Багато галасу даремно“. Як і Федотової, спочатку ця роль їй не вдалась. Як повідомляли критики, в цьому спектаклі найбільший успіх мали Варламов і Арді в ролях констебля і старшини. Після дуже невеликої кількості вистав в Александрінському театрі про цю комедію забули. І лише через 21 рік, у 1901—1902 р., її відновили. І знову Варламов, який грав Кизила, зайняв центральне місце в спектаклі, бо це було за Кугелем — „зразковим втіленням шекспірівського юмору“.

До Великої Жовтневої соціалістичної революції ця комедія ставиться ще два рази.

В 1897 році в Московському товаристві мистецтва і літератури К. С. Станіславський ставить цю комедію Шекспіра, при чому роль Бенедикта виконує він сам, а роль Беатріче грає актриса Алеєва. Станіславський намагався всіляко знайти характерні риси для виконуваної ролі: „Я не подумав тільки про одне, — каже він, — чи підходить мені, величній людині, роль спритного, легковажного весельчака-балакуна. Я замислився над цим тільки тоді, коли почались вже репетиції. „Двох Бенедиктів з вас можна зробити, — сказав мені хтось, — але одного — ніяк!“ Куди мені було дівати самого себе в цій ролі, бо все в мені заважало їй! Після довгих мук я, здавалось, знайшов непоганий вихід, вірніше — компроміс. Я вирішив грати грубого рицаря, який думає тільки про воєнні сутички і ненавидить жінок, особливо Беатріче. Він каже їй зухвалі речі із заздалегідь обдуманим наміром. Я мав надію знайти характерність образу в зовнішній військовій грубості“.

В 1907 р. цю комедію ставить у Малому театрі Н. А. Попов. Бенедикта, який вразив усіх пластичністю, витонченістю і дотепністю, зіграв Остужев. Ленський, який відмовився через свій вік від ролі Бенедикта, грав Леонато, довівши свою передачу цього образу до вражаючого драматизму в сцені у церкві.

Виключної рухливості, життєрадісності і веселощів був сповнений образ Беатріче в передачі артистки Гзовської.

Після Жовтня п'єса ця майже одночасно відновлюється в Москві і Ленінграді. 7 лютого 1919 р. вона була показана в театрі Корша в Москві. За задумом режисера Неволіна, постановка мала реставрувати англійський спектакль шекспі-

„Багато галасу даремно“ В. Шекспіра в Київському театрі імені Франка. Вгорі — засл. арт. УРСР Є. П. Пономаренко в ролі Клавдіо, посередині — засл. арт. УРСР Є. О. Осмяловська в ролі Геро, внизу — засл. арт. УРСР Д. Є. Мілютенко в ролі Кизила.

Фото П. Шафрановського

рівського часу, вірніше — театр „Глобус“ з „шекспірівським глядачем“ на сцені.

15 березня 1919 р. у Великому драматичному театрі цю саму комедію побачив і петроградський глядач. Монахов грав роль Бенедикта, — за визначенням Олександра Блока, він вклав у цей образ „натхнення, любов, чуйність і тонкість“, а Андреева створила образ Беатріче, яка сяяла веселощами і радістю.

Минуло сімнадцять років. Здавалось, комедія „Багато галасу даремно“ позабута вже. Але в 1936 р. в театрі ім. Євг. Вахтангова в Москві засл. арт. респ. І. М. Рапопорт ставить цей чудесний твір. В особі Р. Н. Сімонова (Бенедікт) і Ц. Л. Мансурової (Беатріче) театр знайшов прекрасних виконавців.

У центрі спектаклю Сімонов і Мансурова — Бенедікт і Беатріче, — писав рецензент „Правди“ 17/X 1936 р. — Сімонов тонко сплітає комедійність і лірику. За зовнішньою грубуватою розв'язністю солдата проглядає людина ніжна, щира, чесна. Він намагається це приховати, але йому не вдається: він старається завуалювати свій відступ, але робить це також незграбно. В цій незграбності — велика чарівність Бенедикта, і Сімонов це прекрасно показує.

Мансурова зіграла так, що її хочеться бачити ще і ще раз. У Беатріче вона показала жінку в усьому блиску життєвих сил, з тим неабияким розумом, який відчувається в кожному її русі, який характерний для Беатріче, жінки епохи Ренесансу. Навіть найгостріший жарт не стає в її вустах ризиком, бо він освітлений чарівністю її розуму.

Багато режисерської винахідливості вніс в спектакль І. М. Рапопорт. Спектакль сповнений веселощів, теплоти і аромату в сценічних образах і легкості, прозорості — в мізансценах. Англійський театральний критик Хентлі Картер з захопленням говорить про цей спектакль: „Виконання на фестивалі комедії Шекспіра „Багато галасу даремно“ дало мені велике задоволення. Цей спектакль дуже цікавий не тільки сценічною майстерністю, але й тому, що пробуджує живі спогади і порівняння. І зокрема слід відзначити різницю між положенням шекспірівської спадщини в Англії і в СРСР. В Англії Шекспір не популярний. Понад тридцять років робляться спроби пробудити інтерес до великого англійського поета-драматурга, але безуспішно... Зовсім інакше стоїть справа в СРСР. З першого погляду я переконався у величезній популярності англійського поета. Переконався в тому, що Шекспір розумно і успішно використовується для розв'язання соціальних завдань нового суспільства... А гра чудова“.

Почесне місце приділяють Шекспіру і сцени театрів УРСР. „Отелло“, „Макбет“, „Ромео і Джульєтта“, „Приборкання непокірної“, „Сон літньої ночі“, „Дванадцять ніч“ і, нарешті, „Багато галасу даремно“ були показані в різних театрах УРСР. Кращі виконавці — нар. арт. УРСР Ужвій, засл. арт. респ. Барвінська, засл. арт. респ. Осмяловська, нар. арт. УРСР Романицький, нар. арт. УРСР Шумський виконували провідні ролі в шекспірівських спектаклях.

„Багато галасу даремно“ вперше було поставлено на Україні лише в 1938 р. в Одеському театрі Революції. Постановку здійснив засл. арт. респ. І. Шпел'янов, арт. А. І. Крамаренко грав роль Бенедикта, арт. Г. І. Фесенко — роль Беатріче, М. Н. Хорош — Дон Педро, Й. Ф. Маяк — Леонато.

Критика однодушно дала високу оцінку святковій, насиченій яскравими фарбами постановці.

Виконавиця ролі Беатріче, арт. Г. І. Фесенко заслужила дуже високу оцінку: „Актриса зуміла створити образ, сповнений грації, тонкого лукавства, своєї безпосередності. Без нарочитого підкреслювання Фесенко робить дуже дохідливим дотепний, поданий у формі витончених афоризмів текст, якого багато в її ролі. Словесна дуель між кмітливою і зухвалою Беатріче і Бенедиктом викликає загострений інтерес глядача, завдяки саме вірно знайденой Фесенко манері сценічної мови“.

Зате роль Бенедикта явно не вдалась артистові Крамаренку, який її зробив надто важкою, позбавив веселощів і захопленості.

Прекрасну оцінку дістали артист Маяк в ролі Леонато, артист Хорош в ролі Дон Педро і артист Бабенко в ролі Дон Жуана.

Але поряд з позитивними моментами спектакль був заповнений грубими елементами еротичності, зайвим „оригінальничанням“ і трюкацтвом.

Минуло два з половиною роки, і прекрасна шекспірівська комедія з'явилася на сцені Київського державного ордену Леніна академічного театру ім. Ів. Франка. Народний артист УРСР В. Б. Вільнер здійснив її постановку.

Світло вимкнено. Глядач дивиться на невідкриту ще завісу. Але настрій у нього вже піднесений: бурхлива, весела, радісна музика композитора Данькевича прекрасно вводить

нас в атмосферу шекспірівської комедії. Завіса розкрилась — і перед глядачем життєрадісна, галаслива італійська юрба, що оточує Леонато, який повідомляє про наступний приїзд Дон Педро. Але цю мирну і радісну юрбу рвучко-поривчасто розрізає Беатріче. Очі, що сяють весело, видають її натуру. Відлива насмішниця задьористо розпитує гічка про Бенедикта. В її інтонаціях, в її лукавій позі проглядає жіноча хитрість, що поєднується з тонким і гострим розумом.

Беатріче-Ужвій сповнена руху, пориву і внутрішнього сміху, який лине від зайвих сил і енергії. Нічого вульгарного не відчуваєш у ризикованому шекспірівському тексті, виголошуваному Ужвій, бо вона наповнює свій образ такою силою благородства і яскравою ренесансною культурою, що навіть найдвозначніші вислови починають звучати по-іншому, викликаючи такий же радісний сміх у глядача, як і в неї самої. Тонке лукавство, невідкрита дотепність звучать у актриси безпосередньо і дуже свіжо.

Беатріче зовсім не відкидає кохання, — вона лише тонко глузує з такого шлюбу, при якому молоді люди сходяться без внутрішнього потягу один до одного. Вона — відданий і вірний друг тих, хто обирає собі супутника життя вільно і з свого бажання. Їй подобається Бенедікт. Навіть дошкульні дотепи, якими Беатріче нагороджує Бенедикта в його відсутності, уже доводять, що він їй зовсім не байдужий. Мабуть, її приваблює в ньому „спорідненість душ“, схожість характерів і, безумовно, його явна перевага над оточенням. І перша зустріч Беатріче з Бенедиктом перетворюється у пристрасний акторський поєдинок, який Ужвій проводить надзвичайно жваво, невимовлено, з красивим кокетуванням, за яким приховується справжня, можливо ще неусвідомлена, пристрасть.

Беатріче Шекспіра — не тільки веселий, сповнений любові до життя образ, але одночасно і образ високої чесності і щирості. Тому її відданість Геро — невідкрита. Радість і щастя Геро — її радість, її щастя.

Надзвичайно правдиво проводить актриса сцену в кімнаті у Геро. Молода дівчина Геро їде в церкву під вінець з коханою людиною. Всі її думки, всі її бажання скеровані тільки до нього. Почуття великої повноти і безмежної внутрішньої радості сповнюють її молоду істоту в цю урочисту для неї хвилину. І ось саме тоді треба стежити за Ужвій: обличчя її, звернене до Геро, осяяне м'якою, ніжною усмішкою, усмішкою глибокої радості, глибокого щастя від щастя юної і чистої Геро. Очі її ось-ось заплачуть, але не сльозами горя, а сльозами глибокого радісного збудження. Її ліва рука, що ледь-ледь помітно тремтить, з великою ніжністю бере руку кузини — і Беатріче, сповнена напливу невимовного великого почуття до цієї незайманої і чистої дівчини, їде з нею до церкви повільно, урочисто, з повним усвідомленням відповідальності даної хвилини.

Беатріче Шекспіра вміє глибоко і серйозно страждати. І Беатріче-Ужвій з усією силою свого таланту вміє це показати. Надзвичайної яскравості набуває її гра у сцені в церкві. Сяючи від радості і щастя, з блискучими вологими очима стежить Беатріче-Ужвій за актом вінчання. Та ось Клавдіо повторює своє відмовлення від шлюбу. Беатріче-Ужвій спочатку дивиться якось розгублено (вона все ще не може розібратись у тому, що трапилось), а потім з широко розплющеними очима, з напіввідкритим ротом, тремтячи від обурення, підбігає до Геро, щоб підтримати її в хвилину горя і одчаю.

А коли вона лишається з Бенедиктом у церкві — скільки ж горя, образи, яку глибоку впевненість у безневинності Геро читаєш в усьому образі чесної і щиро відданої Беатріче!

Чим більший актор, тим тонше передає він психологічні нюанси своєї ролі. Грайливо-весела в першому акті, величю-урочиста в кімнаті Геро, пригнічена і одночасно обурена в сцені у церкві, Беатріче — Ужвій невимовно забавна у сцені в саду, коли вона підслухає розмову Геро і Урсули про кохання Бенедикта до неї. Крадучись, щоб ніхто не помітив її, Беатріче-Ужвій прокрадається до альтанки, де, заховавшись за густим листям, вона вільно слухає всю розмову про себе. Спочатку на її обличчі панує задьориста посмішка цікавості. Та дедалі серйозніше стає Беатріче. З обличчя збігає задьористість, хвилювання сповнює всю її істоту і, неспроможна стримати себе, Беатріче-Ужвій вискакує з своєї засідки, але зразу ж так само швидко повертається на те саме місце. Похвали, які густо підносяться Геро і Урсулою Бенедикту, примушують Беатріче замислитись і признатись самій собі в своєму почутті. Їй уже не до сміху. Збентежена, тривожна, в піднесено-нервовому стані вибігає Беатріче-Ужвій зза альтанки після того, як Геро і Урсула залишають її. „Прощай же, гордість дівоча! Прости! Цю честь жену я кризь поріг!“ — вимовляє вона з такою надзвичайно привабливою жіночою чарівністю, з тонким і красивим визнанням свого безсилля перед почуттям всеперемагаючої сили кохання.

Ужвій в ролі Беатріче дала прекрасне поєднання радості, веселості і культури Ренесансу з розумом і благородством, — цим вона ще раз переконала нас у широті і глибині свого багатогранного таланту — від хвилюючого драматичного темпераменту до найтонших переливів комедійної творчості.

Роль Бенедікта виконує народний артист УРСР Шумський. Бенедікт — носій тих же радісних і благородних почуттів епохи Відродження. Він повинен бути життєрадісним, сповненим линучих веселощів, тонкого юмору і легкості.

Шумський взяв до трактовки Бенедікта план стриманого і важкуватого воїна. Та чи можна вважати, що цей образ у виконанні Шумського цілком відповідає задумові Шекспіра? Адже під зовнішньою суворістю солдата, який побував на війні, Бенедікт мусить зберегти справжню суть легкого і рухливого кавалера, весельчака і балакуна, здатного, не замислившись, відбити будь-який словесний випад своєї суперниці Беатріче.

І чим яскравіше виблискують дотепами Беатріче, тим жвавіше має відповідати своїй суперниці Бенедікт. Коли ж Бенедікт не встигає за нею, він мимоволі стримує Беатріче, зменшує силу її емоціонального блиску. І поєдинок, що іскриться яскравим світлом, неминує тьмянішає і знижує всю красу Ренесансу, відбитому у геніальному поєднанні двох буйно-живих образів — Беатріче і Бенедікта.

Друга пара в п'єсі — Геро і Клавдіо. Засл. арт. респ. Осмаловська виконує роль Геро з витонченістю і тією привабливістю дівочої чистоти і свіжості, які є такими характерними для цього чарівного образу. Але їй, мабуть, не вистачає жіночої задьористості і лукавства, які в певній мірі властиві і Геро — адже вона теж бере участь у містифікації Беатріче і в усій веселій грі комедії!

Клавдіо — флорентійський дворянин, хоробрий на війні, веселий і безтурботний у бурхливих пригодах світського життя. Він не вміє довго думати, не вміє затамовувати в собі бажання, він поривчастий і поспішний у своїх рішеннях. Зустрівши Геро, він з першого ж погляду загоряється пристрастю і готовий негайно ж одружитися. Не відзначаючись глибоким розумом, він дуже довірливий, і тому він так легко переходить від глибокої віри в чистоту Геро до розчарування в ній. Усі ці риси пристрасного і поривчастого юнака добре передає засл. арт. респ. Пономаренко, який створює загалом переконливий і симпатичний образ Клавдіо. Але моменти — якщо неглибоких, то сильних переживань, які хоч на мить перетворюють цього юнака у страждаючу людину, — артист передає дуже примітивно і поверхово.

Роль Дон Педро, справжнього принца Відродження, однаково готового і на благородний і на зухвалий вчинок, добре виконує нар. арт. УРСР Ватуля, вміло відтіняючи в дорученому йому образі стриманість і зверхність аристократа, за якими видно любов до пригод і веселих розваг. Скупими рисами, чітко і закінчено створює образ Дон Жуана артист Сергієнко.

Леонато — мессінський намісник, наївний, довірливий старик, який з радістю, не зважаючи на свій солідний вік, бере активну участь і в „розігруванні“ Бенедікта, і в п'яцтві, і в інших витівках. Але цей веселий старик уміє широ обурюватися. Арт. Яковченко, який грав Леонато, досягнув тим більшого успіху, що виступив цього разу в зовсім невластивій йому ролі. Все такі певні риси характерного для Яковченка побутовізму проявились і в цьому образі.

Багато сміху викликають констебль Кизил (засл. арт. респ. Мілютенко), старшина Ломака (засл. артист Пилипенко), протоколіст (арт. Чернявський) і вартові (артисти Супрун і Кульчицький). Гра їх сповнена невідомого тонкого комізму. Особливо закінчено, в плані комедійної винахідливості, з глибоким юмором, з тонким проникненням у характер образу грає Кизила Мілютенко.

Художнє оформлення спектаклю Б. Е. Ердмана, монументальне і дуже пишне, вражає своєю величиною і красою. Але навряд чи воно підходить до веселого і радісного стилю шекспірівської комедії. Уся ця пишнота і монументальність не тільки не допомагають загальному задумові спектаклю, не тільки не створюють умов для швидкого і прозорого темпу, який тут є таким необхідним, а навпаки — придушує, пригнічує, іноді просто заважаючи виконавцям. Тільки дві картини цілком відповідають духові і стилю комедії: сад Леонато, де Геро і Урсула „розігрують“ Беатріче, і мисливський зал у Леонато.

Постановщик спектаклю нар. арт. респ. В. Б. Вільнер правильно зрозумів життєрадісний, стверджуючий дух шекспірівської комедії і зумів втілити його в переконливих сценічних образах, у бурхливому і пристрасному русі, у надзвичайній різноманітності і зміні мізансцен.

„Багато галасу даремно“ написано майже три з половиною століття тому. Чому ж так сучасно і так молодо звучить ця п'єса тепер у нас? Тому, що тільки радянська людина, яка творить нову епоху, яка створює нові цінності, може в повній мірі зрозуміти і оцінити силу радості, веселощів і повноти життя світлої епохи Ренесансу, що прийшла на зміну похмуру і задумливу середньовіччю.

І старі слова Шекспіра починають звучати по-новому, очі його героїв загораються молодим вогнем, рухи їх набувають молоді пружності. І все це тому, що в наш театр увійшов новий актор, тому, що в наш театр прийшов новий, молодий, здоровий і радісний глядач.

Яскравий, надзвичайно життєвий ренесансний Шекспір тільки у нас набув свого справжнього звучання.

Ось чому таким радісним є спектакль, ось чому він такий своєчасний, ось чому він так хвилює глядача!

„Багато галасу даремно“ В. Шекспіра в Київському театрі ім. Франка. Зліва направо: арт. О. Й. Супрун у ролі 1-го вартового, засл. арт. УРСР М. Х. Пилипенко у ролі старшини Ломаки, засл. арт. УРСР Д. О. Мілютенко у ролі Кизила і арт. К. К. Кульчицький у ролі 2-го вартового, засл. арт. УРСР Е. Ф. Коханенко у ролі Антоніо, арт. М. Ф. Яковченко у ролі Леонато, нар. арт. УРСР Н. М. Ужвій у ролі Беатріче, нар. арт. УРСР Ю. В. Шумський у ролі Бенедікта, засл. арт. УРСР Е. О. Осмаловська у ролі Геро і засл. арт. Е. П. Пономаренко у ролі Клавдіо.

Фото П. Шафрановського.

